

La fraternitat, el deslloríador. Carta a Comín.

written by Santiago Marimón | 26 d'abril de 2018

Benvolgut conseller,

Escric aquesta carta que et faré arribar mitjançant amistats comunes i que també pots veure publicada a *l'Unilateral*. En la mateixa publicació digital he proposat que s'estableixi una "Fundació Internacional para a la Promoció de la Fraternitat Catalana i Republicana" ([l'Unilateral 21/3/18](#)) a la que em referiré i et proposo implicar-t'hi. Vull, en primer lloc, fer algunes referències a l'efervescència que avui vivim en debats, propostes o fets relacionats amb la fraternitat i/o la cohesió social.

1) El 23 de març el Consell de Ministres d'Espanya interposava recurs contra diversos articles de la Llei d'universalització de l'assistència sanitària que, a proposta teva, va aprovar el Parlament de Catalunya el juny passat, precisament articles que expliciten com Catalunya vol exercir la voluntat de fraternitat amb aquells no catalans d'arreu del món que, vivint aquí, ho necessiten per a la seva salut. Les principals associacions de la sanitat catalana –de centres i professionals– ja han protestat.

2) Mentre aquestes reaccions s'estaven suscitant, en el Parlament s'explicitava la voluntat d'eixamplar un espai de progrés social: "l'espai independentista" amb els "comuns", jugant-hi també aquests un paper destacat i explicitant que per lògica, quasi genètica, el PSC s'hi hauria de sumar. Entenent que independència no vol dir necessàriament ruptura.

3) Pocs dies després (27/3) es presentava públicament *l'Espai Democràcia i Convivència*, amb un compromís actiu i coordinat amb els *drets fonamentals i a treballar per la convivència, la cohesió social i el diàleg*. En el grup impulsor hi són tant

entitats clarament independentistes (ANC, ÒMNIVUM) com entitats prou acreditades en la promoció de la cohesió social: CCOO, la Federació d'Organitzacions per a la justícia global, CONFAVC (veïns), CNJC (joves), FAPAC (mares i pares), AADPC (professionals). Aviat s'hi ha adherit el CAB (Consell d'Associacions de Barcelona) i és l'espai convocant de la manifestació de solidaritat més gran de la història de Catalunya: el 15A.

4) El 8 d'abril el director d'Oxfam-Intermón (promoguda en els seus inicis pels jesuïtes), Francesc Mateu, donava una conferència titulada: Una nova economia per a una nova república.

Al desembre vaig fer una anàlisi del vocabulari social en els programes electorals pel 21D de les formacions dels àmbits polítics als quals ara m'he referit, independentistes i/o d'esquerres, comptant quantes vegades apareixien les paraules o expressions més pròpies del republicanisme; les dels tres valors típics –llibertat, igualtat, fraternitat– i altres equivalents, com “solidaritat”. Un aspecte hi voldria destacar. La formació política on proporcionalment hi apareixien més vegades els termes “fraternitat” i “solidaritat”, és la dels comuns i és l'única on apareixia l'expressió “hisenda pròpia i solidària”. Val a dir que és una expressió que en el seu programa no es concretava gens, però que s'explicita com a títol d'un apartat programàtic específic.

Crec que aquí està la clau de volta, el desllorigador, per assolir una majoria sòlida que doni suport a una Constitució de Catalunya en la que es concreti i s'ampliï l'abast d'aquesta expressió. Disposar d'una hisenda efectivament pròpia, de Catalunya, que pugui actuar en funció de compromisos explícits i concrets de solidaritat, no per delegació establerta des de Madrid, vol dir que el nostre parlament tingui plens poders per legislar, de forma independent i lliure, sobre recaptar impostos i sobre com

aplicar el que es recapta, segons un pressupost 100% concretat per instància pública corresponent (parlament i govern català), sense dependre del govern/parlament d'Espanya. Evidentment fent-ho de conformitat amb criteris establerts per la Unió Europea i tenint present els compromisos que es puguin derivar del reconeixement de dobles nacionalitats entre la ciutadania de Catalunya (vegeu la meua opinió a [L'Unilateral 7/2/18](#)). És a dir, hisenda pròpia sols és possible si és hisenda independent, que no actuï amb cap submissió, sols per voluntat pròpia i col·lectiva explicitada pels representants elegits exclusivament per la ciutadania de la Catalunya nació. Sense haver de demanar permís i que tingui competència i llibertat reconegudes constitucionalment per exercir-la. No discutibles cada tres anys; ni considerades un brindis al sol, com ens va establir el Tribunal constitucional d'Espanya el 2010. Evidentment, tampoc perseguibles a la "Llarena". Competència i llibertat per a concretar amb xifres, temps, espais territorials i àmbits poblacionals quina part del pressupost a aprovar o fiscalitzar-ne el compliment, es destini per al que èticament sigui considerable com aplicació de criteri de fraternitat/solidaritat, per instància socialment reconeguda. Per aquests efectes crec oportú recordar el criteri establert pel Comitè de Bioètica de Catalunya i assumit pel Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya, criteri sobre què vol dir una acció sanitària o social basada en l'ètica: *tractar igual els iguals i de manera desigual els desiguals per disminuir les situacions de desigualtat*. Aquest principi ètic és també el que ha de guiar qualsevol política activa, d'exercici de la solidaritat; una solidaritat que sols és qualificable de fraternitat quan no sols s'exerceix des del Govern sinó també directament des de la proximitat i per responsabilitat exercida lliurement per les persones, de forma particular o per compromís col·lectiu. Una solidaritat pròpia, de Catalunya, per exercir una solidaritat i ètica 100% pròpies, sols és possible amb una hisenda independent de la del regne d'Espanya.

De la web del Ministerio de Hacienda y Función Pública; de la pàgina sobre la seva història, he extret el següent: "Su actual configuración es el resultado de un largo proceso histórico ...desde 1705 hasta nuestros días... El sistema tradicional de la Real Hacienda se articulaba en torno a una serie de organismos, independientes para las coronas de Castilla y Aragón... Como resultado de la Guerra de Sucesión las instituciones catalano-aragonesas fueron suprimidas entre 1707 y 1716, y sus competencias fueron absorbidas por las instituciones de corte castellano... El Decreto de 1754 implicó la creación de una maquinaria burocrática fuerte".

De l'actualitat explícita: "Con el Ministerio de Hacienda y Función Pública se ha creado el necesario instrumento de gobernanza, el departamento transversal por excelencia. A las funciones de gestión de recursos financieros, su uso eficiente, distribución presupuestaria y control del gasto propios de la función hacendística del Estado; se le suman las consagradas a la mejora constante en la organización y racionalización burocráticas, la adaptación al nuevo contexto tecnológico, y, sobre todo, conseguir el funcionamiento armónico de las todas las administraciones públicas.

Més clar que l'aigua: una hisenda de Catalunya i per a la ciutadania de Catalunya sols pot ser "pròpia", de Catalunya, si forma part d'una administració independent de i per a Catalunya. Però el que aquí vull remarcar és que sols pot ser qualificada de "solidària" si és lliure per a exercir-la de forma voluntària i segons els criteris i normes establerts per el parlament elegit exclusivament per la ciutadania de Catalunya, a efectes que la solidaritat sigui efectiva, no esbiaixada per interessos individuals o mediatitzats per mitjans no emanats d'una voluntat plural però no exclusiva de la ciutadania de Catalunya. Hisenda canalitzada de forma efectiva per mitjans representatius controlats democràticament i exercits amb avaluació ètica a Catalunya. O el Parlament de Catalunya té independència per decidir com estableix i actua

en l'àmbit de la hisenda i la seguretat social i amb llibertat per decidir quins condicionants externs aplica (p. ex. els de la Unió Europea), o ni pot ni podrà exercir una "hisenda pròpia i solidària". La fraternitat real sols s'exerceix entre germans, no per ordres d'un sogre llunyà i cal exercir-la tant a l'hora d'establir el model fiscal de recaptació, com en l'aplicació del que s'ha recaptat. Tant segons el pressupost anual, com en la planificació i compromisos econòmics de futur. Sense una constitució independent de i per a Catalunya no pot existir una hisenda efectivament pròpia i solidària. El mateix podem dir del model de gestió de pensions. Sols pot haver-hi un sistema de pensions propi i solidari si hi ha independència per establir cotitzacions, pensions i per disposar dels fons de reserva. En anteriors opinions publicades també aquí, a *l'Unilateral* ([11/8/17](#), [7/2/18](#), [21/3/18](#)), ja he exposat com es podria exercir una solidaritat pròpia, formalment independent, amb altres pobles d'Espanya o d'arreu; sense perspectiva sectària, endogàmica o paternalista... i sense que sigui necessari haver de trencar lligams col·lectius o legals amb la ciutadania del regne d'Espanya. Altra qüestió és que la determinació s'haurà d'explicitar en termes de dicotomia clara: o hi ha solidaritat catalana amb hisenda i legislació sobre sanitat, serveis socials i seguretat social independents, sols basades en disposicions del Parlament de Catalunya, dins del marc de les establertes per la UE, o la solidaritat, tant amb perspectiva de present com de futur, seguirà sent a la "manxega". És a dir, continuant amb el model actual al qual ens té acostumats l'endogàmia centralista. Malauradament els governs d'Espanya ja s'han polit la caixa de les pensions i això facilitarà que podrem establir també un model de pensions, de seguretat social, independent, partint, pel que fa als recursos, quasi de zero i sense que ens puguin acusar d'insolidaris.

He portat aquestes referències no per menysprear el programa dels comuns sinó per mostrar que també els independentistes necessitem no parlar tant de "república", en abstracte, ni

barallar-nos per les paraules i sí i molt més de com podem comprometre'ns i organitzar una solidaritat i cohesió social que siguin efectives, des de la diversitat política dins de Catalunya i la pluralitat de voluntats. Demostrable que siguin efectives en el present i que es constatin com creïbles pel futur. També per posar en evidència els que rebutgen una independència de Catalunya que pugui prometre i comprometre la solidaritat entre pobles i nacions, i no volen veure que ara tenim assegurat no poder exercir lliurement aquests tipus de compromisos. Lamentablement, el 15A el PSC no es va voler sumar com CCOO i la CONFAVC, a la solidaritat. La dicotomia del model social pel futur no és independència (genèrica) sí o no, sinó fraternitat efectiva independent: sí o inexistent.

Conseller, crec que, si part del govern del nostre país s'haurà d'exercir temporalment des de fora de Catalunya per preservar i construir un bon futur, un "Consell de la República" que tingui la seu central a l'estranger pot ser molt útil. Però els compromisos de futur s'han de debatre, consultar vastament, analitzar-ne les conseqüències i arribar a acords, amb participació plural i efectiva i debat contrastat. Sobretot si es tracta de compromisos de solidaritat i cohesió social formalment institucionalitzada; implicant la diversitat social que, lògicament, seguirà existint i haurà de constatar, no solament que el principal objectiu de l'independentisme no és separar-se d'Espanya, sinó poder cohesionar la societat catalana amb alta i lliure participació de tots els que defensen el progrés econòmic i social de la ciutadania de Catalunya, tenint com referents bàsics els valors de la igualtat i la fraternitat. Uns valors a instrumentalitzar lliurement en una Constitució de Catalunya per ser assumits i refermats per una majoria ciutadana el més ampla i sòlida possible.

Conseller, crec que tens una prou reconeguda credibilitat per endegar i cercar com formular en concret les reflexions, debats i compromisos que Catalunya necessita; endegant i

presidint una "Fundació Internacional para a la Promoció de la Fraternitat Catalana i Republicana". Caldria convidar a participar-hi a economistes, sociòlegs i juristes de *Cataluña y las demás Españas* (utilitzo expressament el títol del llibre de l'acreditat jurista Santiago Muñoz Machado), però també d'europèus, sense que s'hagin de desplaçar cap aquí i puguin col·laborar, si també s'escau, en un "Consell de la República" a l'exili. Persones d'arreu, algunes ni emocionalment ni econòmicament implicades, que ajudin totes a concretar com Catalunya hauria de bastir, en plena era de la informació, dins de la UE i amb lliure sobirania, una societat plural però altament compromesa amb la solidaritat, la fraternitat. Necessitem un instrument formal on es parli lliurement, amb rigor i concreció escrita, menys de "república" i molt més de "compromís institucionalitzat amb la fraternitat individual i social". Ho necessitem ja per a poder avançar cap a una independència orientada al progrés i cohesió social. Un model que sigui útil tant per etapes de progrés econòmic, com de recessió. Un model que crec sols serà possible inserit en una constitució de la Catalunya independent.

Conseller, amics comuns, la solidaritat sols existeix quan es practica en el present amb concreció numèrica i sociològica; amb agents actius o passius identificables i establint compromisos pel futur proper i llunyà, també concrets i quantificats. Sense cops de colze ni afanys de protagonisme, sols amb voluntat integradora. Com diu el filòsof nord-americà Eric Hoffer: "És més fàcil estimar la humanitat en general que el veí". Al veí, sigui català, andalús, subsaharià, palestí o xinès, és molt fàcil dir-li que s'és solidari i creure-s'ho; però en un món globalitzat i interdependent ser efectivament fraternal vol dir compromisos i concrecions establertes lliurament i des de la diversitat ideològica, però també comprovables des de la proximitat i amb quantificació i sostenibilitat; no ocasionalment o sols de paraula per així tranquil·litzar consciències o fer demagògia. Arremanguem-nos!, concretem!, i assolim la llibertat per a poder ser

efectivament solidaris!. Aquest hauria de ser, i pot ser ara, el repte de tots els catalans progressistes i/o independentistes... mínimament més preocupats pel futur dels seus familiars i conciutadans que de la seva butxaca, la seva cadira o la seva pancarta.